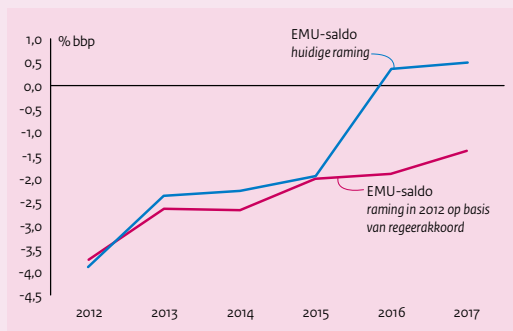

Het begrotingssaldo in 2017 vergeleken met de raming uit 2012

Het begrotingssaldo in 2017 gaat gunstiger uitvallen dan geraamd in november 2012 bij de start van het kabinet Rutte-Asscher. (a) De huidige raming voor 2017 is een begrotingsoverschot van 0,5% bbp, tegen een raming in november 2012 van een tekort van 1,4% bbp. Het verschil ontstaat in 2016.

EMU-saldo in 2012-2017

Lagere rentes dempen de rente-uitgaven en dragen daarmee bij aan het positievere begrotingssaldo. De andere overheidsuitgaven, die grotendeels onder de uitgavenkaders vallen, zijn per saldo conform de raming uit 2012. De werkloosheidsuitgaven vallen lager uit door minder werkloosheid. Ook de zorguitgaven vallen lager uit. Daar staan hogere overige uitgaven tegenover. Het effect van de lagere rente-uitgaven valt weg tegen het effect van minder gasbaten, zowel door lagere productie als door lagere gasprijzen. Hogere ontvangsten van belastingen en premies zijn daarmee verantwoordelijk voor het positievere begrotingssaldo. Dit komt niet door meer lastenverzwaringen dan afgesproken in het regeerakkoord. Deze lastenverzwaringen zijn zelfs lager uitgevallen dan afgesproken. Dit komt voor een groot deel door pakketten na afsluiting van het Regeerakkoord, zoals het 5 miljard-pakket. De inkomstenheffing profiteert van wat sterkere groei van de werkgelegenheid en van de reële lonen en zeker ook van de lagere hypotheekrenteaftrek door lagere rentes en huizenprijzen. De indirecte belastingen profiteren van een andere samenstelling van de economische groei (meer groei van de binnenlandse bestedingen en minder uitvoergroei). Verder is er een meevaller bij de vennootschapsbelasting.

Verticale toelichting EMU-saldo in 2017 (+ is een bijdrage aan een positiever saldo)

	% Bbp	Mld euro
EMU-saldo; raming in 2012 op basis regeerakkoord	-1,4	-10
Rente-uitgaven	0,8	6
WW en bijstand (reëel)	0,6	5
Zorguitgaven (reëel)	0,5	4
Overige uitgaven (reëel)	-1,3	-9
Subtotaal uitgaven	0,8	6
Beleidsmatige lastenontwikkeling	-0,5	-3
Loon- en inkomstenheffing (excl. beleid; reëel)	1,3	10
Vennootschapsbelasting (excl. beleid; reëel)	0,7	5
Belasting op productie en invoer (excl. beleid; reëel)	0,3	2
Overig (excl. beleid; reëel)	0,1	1
Subtotaal collectieve lasten	1,9	14
Gasbaten	-1,0	-7
Overige factoren (waaronder aanpassing EMU-saldo 2012 en inflatie)	0,1	1
EMU-saldo; huidige raming	0,5	3

(a) CPB, 2012, Actualisatie Nederlandse economie tot en met 2017 (verwerking regeerakkoord), CPB Notitie ([link](#)).